

ВІДГУК
ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА НА ДИСЕРТАЦІЙНУ РОБОТУ
СТАВНИЧОЇ НАТАЛІЇ ІГОРІВНИ
«СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ»,
ПОДАНОЇ НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 051 – «ЕКОНОМІКА»

Актуальність теми дослідження. Питання безпеки завжди було і залишається актуальним для людства, а кризові явища у світовій і в національних економіках посилюють увагу до питань забезпечення безпеки людини, власності, держави в різних розрізах. Держави світу ставлять перед собою завдання досягнення цілей сталого розвитку, підвищення добробуту та покращення якості життя населення. Однак, результати діяльності чи бездіяльності країн в окремих питаннях, світові кризові прояви й світові глобалізаційні реалії обумовлюють проблеми в досягненні цілей сталого розвитку. Трансформаційні перетворення в Україні не призвели до сталого економічного зростання та розвитку; спричинили значний розрив між соціальними верствами у суспільстві. У характеристиці рівня життя значної частини населення України все частіше застосовують термін «прекаріат».

В умовах значного розриву між заможними та малозабезпеченими верствами населення, зростання чисельності соціального класу в Україні, який складають люди, що страждають від нестабільного способу життя, викликів та ризиків для забезпечення соціальної безпеки, важливе значення має розвиток теоретико-методичних основ і розроблення практичних рекомендацій щодо реалізації цілей сталого розвитку в частині забезпечення соціальної безпеки, що обумовлює актуальність теми дисертаційної роботи.

Актуальність дослідження обумовлюється також її виконанням у рамках науково-дослідної держбюджетної теми «Науково-прикладні засади розвитку соціально-економічних систем на основі раціонального ресурсокористування» (РК К-6/2017 (0117U003830) кафедри прикладної економіки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, де здобувачкою проаналізовано науково-методичні підходи до оцінювання соціальної безпеки держави, узагальнено найчастіше використовувані методи,

запропоновано ієрархічну модель та методику його оцінювання соціальної безпеки.

Оцінка змісту дисертаційної роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел зі 231 найменувань, 5 додатків на 19 сторінках. Загальний обсяг дисертації викладено на 205 сторінках.

У вступі автором обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та завдання, об'єкт і предмет дослідження, викладено наукову новизну та практичне значення результатів дисертаційної роботи, окреслено особистий внесок, наведено інформацію про апробацію отриманих наукових результатів. Мета і завдання дисертаційної роботи передбачають заповнення існуючих в економічній науці прогалин в частині обґрунтування теоретичних та науково-методичних засад і розробці практичних рекомендацій щодо зміцнення соціальної безпеки з позицій досягнення цілей сталого розвитку держави.

У першому розділі «Теоретико-методичні основи соціальної безпеки в контексті сталого розвитку держави» висвітлено понятійно-категоріальний апарат з питань безпеки. Авторкою проаналізовано підходи до трактування сутності поняття «безпека», висвітлено місце соціальної безпеки в системі національної безпеки, здійснено морфологічний аналіз поняття «соціальна безпека», показано генезис соціальної безпеки крізь призму реалій та пріоритетів різних років.

Запропоновано модель системи управління соціальною безпекою держави. Структурними елементами соціальної безпеки визначено безпеку людини (через створення безпечних умов існування і за рахунок її праці, яка дає змогу одержувати доходи або ж соціального захисту тим, хто не може працювати) та безпеку людини (за рахунок стійкого функціонування соціальних інститутів охорони здоров'я та освіти).

Показано прямий та опосередкований вплив соціальної безпеки на реалізацію цілей сталого розвитку. Також визначено цілі сталого розвитку, які безпосередньо впливають на рівень соціальної безпеки (формують її) та цілі, які мають опосередкований вплив на рівень соціальної безпеки. Авторкою показано, що з визначених орієнтирів досягнення Україною цілей сталого розвитку 18 завдань та 24 індикатори направлені на соціальну безпеку. Запропоновано авторське визначення поняття «соціальна безпека» як такого рівня захищеності людини, який дає змогу використовувати її потенціал

завдяки створенню безпечних умов життя та можливості задоволення потреб, серед яких найважливішими визначено доступ до засобів існування, здорове довголіття; набуття, розширення й оновлення знань.

Проаналізовано існуючі методичні підходи до оцінювання рівня соціальної безпеки, які різняться вихідними показниками та методами розрахунків рівня соціальної безпеки. Запропоновано науково-методичний підхід до визначення рівня соціальної безпеки, який заслуговує на увагу науковців та практиків. Авторкою описано послідовність кроків у процедурі оцінювання (починаючи з вибору об'єкта дослідження та закінчуючи розрахунком інтегрального показника, визначенням впливу складових на даний інтегральний показник та інтерпретацією даних). Запропоновано до складових оцінювання соціальної безпеки внести: безпеку життя, економічну захищеність, забезпеченість охороною здоров'я та освітою. Визначено набір показників за кожною складовою, які обумовлюють/визначають досягнення цілей сталого розвитку України та спрямовані на забезпечення соціальної безпеки.

У другому розділі «Діагностика й оцінювання соціальної безпеки України» авторкою проведено ґрунтовне дослідження показників, які визначають рівень соціальної безпеки, визначено основні індикатори, які свідчать про позитивні аспекти соціальної безпеки, а також проаналізовано численні загрози соціальній безпеці, пов'язані із безпекою життя, з бідністю населення та високим рівнем поляризації суспільства, з обмеженістю доступу до послуг освіти, охорони здоров'я. Визначено загрози соціальній безпеці держави крізь призму визначених показників. Чинниками негативного впливу на стан соціальної безпеки крізь призму показників безпеки життя громадян виокремлено зниження моральних критеріїв у суспільстві; зростання кількості злочинів, скоєних неповнолітніми; негативні тенденції, пов'язані із травматизмом громадян; зростання кількості осіб з інвалідністю та ін.. Проаналізовано показники економічної захищеності (незахищеності) населення, які свідчать про численні загрози соціальній безпеці (високий рівень безробіття, низький рівень доходів населення, недоспоживання основних продуктів харчування). Визначено загрози соціальній безпеці держави крізь призму показників забезпеченості освітою та рівнем надання послуг охорони здоров'я. До основних проблем системи освіти, які обумовлюють загрози соціальній безпеці авторка відносить низьку охопленість дітей дошкільними навчальними закладами; зростання частки учнів, які потребують підвезення до

школи; зниження кількості випускників, які отримують направлення на роботу; низький рівень фінансування науки. Загрозами з боку системи забезпечення охорони здоров'я визначено: депопуляцію населення країни; чоловічу надсмертність, яка у 4 рази перевищує жіночу; відновлення негативних тенденції до розповсюдження важких інфекційних хвороб; зростання тенденцій захворюваності на туберкульоз, ВІЛ-інфекцію, серцево-судинні хвороби. Викликом сьогодення є вірус Covid-19.

Оцінено рівень соціальної безпеки держави шляхом розрахунку інтегрального показника (розрахунки ґрунтуються на вище описаних складових: безпеку життя, економічна захищеність, забезпеченість охороною здоров'я та забезпеченість освітою). Значення інтегрального показника соціальної безпеки засвідчує тісний зв'язок із загальними тенденціями соціально-економічного розвитку країни. Значення показника в числовому діапазоні знаходиться між небезпечним (0,474) та незадовільним (0,579) рівнями. Оцінено зниження рівня соціальної безпеки внаслідок анексії АР Крим та окупації частини Донбасу на рівні 25 % щорічних втрат.

Важливе значення має визначення впливу кожної складової соціальної безпеки на зміну інтегрального показника. Така ідентифікація чинників є основою для обґрунтування напрямів посилення соціальної безпеки.

У третьому розділі «Перспективи зміцнення соціальної безпеки в контексті сталого розвитку України» досліджено аспекти інтеграції соціальної безпеки у стратегічне національне управління. Авторкою проаналізовано стратегічні документи національного масштабу, у яких в т.ч. визначені питання щодо забезпечення соціальної безпеки (28 документів, зокрема: Стратегія сталого розвитку України на період до 2020 року, Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року, Стратегія національної безпеки України до 2020 року). З'ясовано, що в окремих документах ширше враховані цілі сталого розвитку, направлені на зміцнення соціальної безпеки (Стратегія сталого розвитку України 2020, Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду на період до 2020 року, Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року), є документи, які не вирішують завдань цілей сталого розвитку в контексті зміцнення соціальної безпеки (Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року, Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні, Концепція реформи фінансування системи охорони здоров'я, Угода між

Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами); виявлено дві державні соціальні програми, які направлені на зміцнення соціальної безпеки і вирішують одне завдання сталого розвитку (Програма протидії торгівлі людьми на період до 2020 року та Програма покращення стану безпеки, гігієни праці і виробничого середовища на 2014–2018 роки); виокремлено складову-лідера «економічна захищеність», на яку спрямовано найбільшу кількість стратегічних документів, що пояснюється мультисекторальним виміром її досягнення.

Складена авторкою матриця взаємозв'язків між визначеними показниками для оцінювання соціальної безпеки та цілями сталого розвитку. Встановлено, реалізація яких цілей сталого розвитку має найбільший вплив на соціальну безпеку. Систематизація та аналіз стратегічних документів державного рівня є базою для визначення завдань щодо зміцнення соціальної безпеки на перспективу (у стратегічних документах на майбутнє).

Також у третьому розділі запропоновано архітектоніку механізму забезпечення соціальної безпеки. Обґрунтовано основні елементи системи управління соціальною безпекою: стратегічний аналіз, стратегічна оцінка, стратегічний вибір, реалізація стратегії, стратегічний контролінг. Охарактеризовано принципи, на яких має ґрунтуватися стратегічне управління. Визначено спрямування стратегії соціальної безпеки, яка уособлює узагальнену модель дій щодо досягнення мети за рахунок ефективного використання ресурсів, системи правил та методів реалізації стратегічної концепції розвитку об'єкта тощо. У структурі механізму визначено важелі організаційного та економічного спрямування. Підкреслено важливість виникнення синергетичних ефектів у системі забезпечення соціальної безпеки.

Здійснено розрахунки прогнозних значень інтегрального показника соціальної безпеки України на основі статистичної інформації, а також прогнозні значення показника з урахуванням цільових орієнтирів досягнення цілей сталого розвитку України до 2025 року. Прогнозні дані свідчать про те, що інтегральний індекс соціальної безпеки буде у межах від 0,553 у 2020 р. до 0,579 у 2025 р; за умови досягнення цілей сталого розвитку – прогнозні значення інтегрального індексу соціальної безпеки визначено у проміжку від 0,603 у 2020 р. до 0,658 у 2025 р., тобто реалізація цілей обумовлює покращення рівня соціальної безпеки.

Для покращення показників, які характеризують рівень соціальної безпеки авторка обґрунтовує напрями її зміцнення: з метою зміцнення безпеки життя (розбудову миру в країні; збільшити кількість зайнятих осіб, охоплених соціальним страхуванням; розширення підтримки сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах; профілактичну діяльність щодо протидії насильству тощо); з метою зміцнення економічної захищеності (проводити активну політику зайнятості; підвищувати рівень грошових доходів населення; посилювати адресність надання соціальної допомоги; розвивати підприємництво та ін.); з метою кращої забезпеченості охорони здоров'я та освіти (створити внутрішню систему контролю за безпечністю харчових продуктів; посилити потенціал та підвищити ефективність системи надання медичних послуг; популяризувати та утверджувати здоровий та безпечний спосіб життя та культуру здоров'я; сприяти ефективному функціонуванню системи охорони громадського здоров'я та ін.).

Оцінювання змісту дисертації дозволяє стверджувати про високий рівень логічності викладення матеріалу; поставлені у роботі завдання здобувачкою осмислені, ретельно опрацьовані і вирішені на досить високому теоретико-методичному рівні.

Наукова новизна одержаних результатів. Результати дослідження здобувачки щодо обґрунтування теоретико-методичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо зміцнення соціальної безпеки з позицій досягнення цілей сталого розвитку держави містять елементи наукової новизни.

Вагомим доробком авторки в рамках першого розділу є запропонована модель системи управління соціальною безпекою держави; визначено завдання системи управління соціальною безпекою, які мають реалізовуватись за ефективною діяльністю суб'єктів управління (через систему методів, інструментів, виконання функцій, спираючись на принципи) для отримання бажаних результатів об'єкта управління (тобто, соціальної безпеки людини, суспільства, держави).

Серед результатів, отриманих у першому розділі варто відмітити розвиток категорійно-понятійного апарату з досліджуваної теми. Визначено сутність понять: «безпека» та «соціальна безпека». Вагомості авторському трактуванню «соціальна безпека» додає подальше обґрунтування в роботі складових, що її характеризують/визначають, оцінювання їх впливу на рівень соціальної безпеки.

Також заслуговує позитивної оцінки встановлення / визначення кореляції соціальної безпеки та реалізації цілей сталого розвитку, прямого та опосередкованого впливу рівня соціальної безпеки на реалізацію цілей сталого розвитку і навпаки.

Цінним з практичної точки зору є запропонований науково-методичний підхід до визначення інтегрального показника соціальної безпеки, розрахунок якого включає низку показників, які характеризують безпеку життя, економічну захищеність, забезпеченість охороною здоров'я та освітою. Комплекс обраних показників у найповнішій мірі обумовлює досягнення цілей сталого розвитку України, спрямованих на забезпечення соціальної безпеки.

Вагомим у рамках другого розділу є доробок авторки в частині з'ясування тенденцій, взаємозв'язку між показниками, які впливають у сучасних реаліях на формування / визначення рівня соціальної безпеки. Проведене дослідження ключових показників, які обумовлюють певний рівень соціальної безпеки є підґрунтям для прийняття рішень щодо підвищення ефективності системи управління в частині складових (рівня безпеки життя; економічної захищеності, забезпеченості охороною здоров'я та освітою).

Цінним доробком авторки є удосконалення науково-методичного підходу до оцінювання рівня соціальної безпеки з урахуванням втрат від анексії АР Крим та окупації частини Донбасу. Розрахунок інтегрального показника до і після окупації територій (з урахуванням в розрахунках цієї складової), який показують щорічні втрати рівня соціальної безпеки на рівні 25 %, має вагоме значення у різних контекстах.

У третьому розділі дисертаційної роботи заслуговують на увагу викладені авторкою основні положення стратегічного управління соціальною безпекою, що, на відміну від існуючих, базуються на побудові матриці взаємозв'язків між індикаторами соціальної безпеки та реалізацією цілей сталого розвитку. Висвітлення взаємозв'язків між показниками, які характеризують рівень соціальної безпеки, та досягненням цілей сталого розвитку є підґрунтям для формування превентивної державної політики, направленої на покращення соціальної безпеки в контексті реалізації цілей сталого розвитку.

Науковим доробком авторки є запропонована архітектура механізму управління соціальною безпекою держави, що на відміну від існуючих, передбачає узгодження рамкових дій керуючої і керованої підсистем системи управління соціальною безпекою населення України. Виокремлення основних

елементів управління (стратегічний аналіз, стратегічна оцінка, стратегічний вибір, стратегічний план, реалізація стратегії, стратегічний контроль) сприяє логічному і цілісному уявленню про систему управління, а реалізація його через систему методів та засобів впливу на соціально-економічні процеси обумовить окреслений результат – бажаний (задовільний) рівень соціальної безпеки.

Позитивної оцінки заслуговує застосований авторкою підхід до визначення прогностичних значень інтегрального показника соціальної безпеки за умови досягнення цілей сталого розвитку України до 2025 року, а також пропозиції та обґрунтування комплексу заходів за складовими: безпека життя, економічна захищеність, забезпеченість охороною здоров'я та забезпеченість освітою, реалізація яких обумовить посилення соціальної безпеки. Реалізація запропонованого комплексу заходів сприятиме посиленню соціальної безпеки в контексті забезпечення сталого розвитку.

Достовірність і обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі, обумовлюється критичним опрацюванням та узагальненням значної кількості наукових праць з досліджуваної теми. Рецензування дисертаційної роботи Ставчиної Н. І, ознайомлення з опублікованими науковими працями дозволяє зробити висновок про те, що основні положення, які визначають наукову новизну дисертації та виносяться на захист, одержані здобувачкою у результаті наукового дослідження самостійно, відображають особистий внесок автора.

Повнота викладення наукових положень дисертації у відкритому друці. Основні положення і результати дослідження опубліковано у 14 наукових працях. Серед них – розділ у колективній монографії; 5 статей у фахових виданнях (1 стаття – у міжнародному виданні) та опубліковано 8 праць апробаційного характеру (зокрема, 1 – у виданні, цитованому в наукометричній базі Scopus). У дисертації використано власні результати досліджень із праць, опублікованих у співавторстві (в останніх зазначено особистий внесок авторки).

Вимоги щодо необхідної кількості статей у наукових фахових виданнях витримано. Публікації достатньою мірою відображають зміст, основні положення, результати і висновки дисертаційної роботи.

Практична цінність результатів дисертаційної роботи. Отримані наукові результати доведено до рівня методичних розробок і практичних рекомендацій, які використано в діяльності органів державної та регіональної влади, задіяних у процесах забезпечення соціальної безпеки (що підтверджено довідками). Зокрема, отримані результати і пропозиції дисертаційної роботи використано у практичній роботі: Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів під час слухань на тему: «Соціальна політика України на 2020-2024 роки» та парламентських слухань на тему: «Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні»; департаменту соціальної політики виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради; Івано-Франківської міської ради у процесі підготовки теоретичних і практичних рекомендацій щодо вирішення суспільно-економічних проблем соціального захисту населення; управління праці Івано-Франківської міської ради під час круглого столу на тему: «Легалізація та охорона праці – соціальна захищеність кожного працюючого».

Також матеріали дисертації використовують у навчальному процесі Бурштинського енергетичного коледжу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу МОН України під час викладання дисциплін: «Соціально-економічна безпека» для студентів напряму підготовки «Економіка підприємства» та у навчальному процесі Івано-Франківського національного технічного університету нафти під час викладання дисциплін: «Економіка в умовах сталого розвитку», «Соціально-економічна безпека», «Обґрунтування господарських рішень і оцінка ризиків» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Економіка бізнесу» за спеціальністю 051 «Економіка».

Дискусійні положення та зауваження по дисертації. Не всі положення роботи є беззаперечними. Частина з них має дискусійний характер, а деякі потребують уточнення та додаткової аргументації.

1. Формулювання наукової новизни: «запропоновано модель системи управління соціальною безпекою держави, до її структурних елементів внесено безпеку людини, в основі якої – праця чи соціальний захист, стійке функціонування інститутів охорони здоров'я й освіти, що служить концептуальним інструментом удосконалення процесу забезпечення соціальної безпеки та сприяє реалізації Цілей сталого розвитку України, має на меті сформулювати необхідне для цього інформаційне забезпечення, спроможне

визначити й оцінити рівень загрози і приймати рішення щодо його мінімізації» *не враховує* усі складові запропонованої моделі (с. 46. рис. 1.6.), тому в окресленні авторського доробку мною вони вище зазначені (в обґрунтуванні наукової новизни).

2. Авторське представлення своїх результатів як: «...розроблення структурної схеми взаємодії керуючої і керованої підсистем системи управління соціальною безпекою» (с. 143, рис. 3.3) *послаблює* дійсний доробок здобувачки. Адже здобувачкою запропонована архітектоніка механізму управління соціальною безпекою держави (див. в аргументації новизни даного відгуку).

3. Зарубіжних досвід щодо окремих аспектів формування соціальної безпеки є в окремих підпунктах роботи, проте, було б доцільно зарубіжний досвід забезпечення соціальної безпеки та можливості його адаптації / використання в українських реаліях висвітлити ґрунтовніше в рамках першого розділу.

4. У дисертації є словосполучення: «побудова інтегрального показника», «здійснено оцінку соціальної безпеки держави на основі побудови інтегрального показника», «шляхом побудови інтегрального показника», «модель інтегрального показника»... Вважаємо використання такої дефініції є не коректним; доцільно: розрахунок інтегрального показника.

5. У п.п. 3.1. проведено ґрунтовне оцінювання взаємозв'язків між показниками соціальної безпеки та цілями сталого розвитку, яке здійснено за стратегічними державними документами, термін дії більшості яких до 2020 року. Це обумовило втрату актуальності окремих положень, які аргументуються авторкою в подальшому, спираючись на отримані результати.

6. Підтримуючи думку авторки про необхідність вдосконалення державної соціальної політики, розробки заходів превентивного характеру в частині запобігання загрозам соціальній безпеці, твердження про те, що «не охоплено в чинній державній політиці такі завдання: зниження материнської смертності, протидія ВІЛ-інфекції, профілактика і виявлення онкозахворювань, вирішення проблем із довозенням школярів на навчання в школи» – є не коректними. Варто зазначити про програми: репродуктивне здоров'я нації, шкільний автобус, програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу, програми боротьби з онкозахворюваннями. Такі програми функціонували як на загальнодержавному рівні, так і приймаються сьогодні на рівні держави та на рівні місцевих органів

самоврядування. Проте, зазначені напрями звичайно є недофінансованими, потребують дієвіших та ефективніших механізмів вирішення.

7. Варто звернути увагу на відсутності системного підходу до визначення переліку принципів стратегічного управління (с. 146-152). Перелік принципів запропоновано доповнено принципами без систематизації наведених вище. Серед запропонованих: принцип пріоритетності, по суті, поглинає принцип домінування цінності людського життя, адже останній аргументується як «людське життя, його безпека – є пріоритетом...».

8. В цілому цінними є запропоновані напрями зміцнення соціальної безпеки за складовими: безпека життя, економічна захищеність, забезпеченість охороною здоров'я та забезпеченість освітою (с. 160-173). Проте, окремі аспекти є декларативними або носять дискусійний характер (забезпечувати підвищення продуктивності праці, впровадження недержавного пенсійного забезпечення, впровадження нових технологій очищення стічних вод). Важливим є питання функціонування соціальних інституцій, служб (зокрема, служби у справах дітей), адже болючим є питання, коли ці служби формально виконують певні функції, а проблеми залишаються без вирішення. Соціальні питання – цілий пласт проблем, які торкаються моральних засад та суспільної культури, хоча, зрозуміло, що в рамках цієї дисертації не можуть бути прописані усі механізми їх вирішення.

Висловлені зауваження та пропозиції не змінюють загальної позитивної оцінки дисертації Ставничої Н. І., мають бути предметом подальших досліджень з визначеної теми.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Ставничої Наталії Ігорівни на тему: «Соціальна безпека України в контексті забезпечення сталого розвитку» є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що містить науково обґрунтовані результати, які в сукупності вирішують важливе наукове завдання – удосконалення теоретичних та науково-методичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо формування економічного забезпечення сфери охорони здоров'я з позицій сталого розвитку.

Наукові положення, висновки та пропозиції, наведені в роботі, логічні та достовірні, аргументовані та підтверджені на емпіричному рівні, представленню матеріалів сприяє їх ілюстрація у рисунках і таблицях. Наукові публікації достатньою мірою відображають основні положення дисертації, рекомендації та висновки дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота на тему «Соціальна безпека України в контексті забезпечення сталого розвитку» за критеріями актуальності, обсягу проведених досліджень, новизни і практичної значимості результатів, за обґрунтованістю висновків та якістю оформлення відповідає вимогам пп. 9, 10, 11, 12 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 із змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2020 р. № 979, а її автор – Ставнича Наталія Ігорівна – заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – «Економіка».

Офіційний опонент:

докторка економічних наук, професорка,
професорка кафедри економіки підприємства і підприємництва
Хмельницького національного університету

М. В. Диха

Підпис М. В. Дихи засвідчую:
Учений секретар
Хмельницького національного університету



Л. І. Тебляшкіна

Відсутні надішль до спецради
ДФ 20.052.0009
05.02.2021р.

Голова



Степаненко В.П.